

DROES

STAPPENPLAN VOOR DE EIGENAAR

DROES

Droes wordt veroorzaakt door *Streptococcus equi* subsp. *equi* en is de meest voorkomende bacteriële luchtwegziekteverwekker bij paarden. Paarden van alle leeftijden kunnen ziek worden, maar jonge paarden en paarden die frequent in contact komen met andere paarden lopen een groter risico op infectie. Na een korte periode waarin alleen koorts wordt waargenomen, volgt een zwelling van de klieren ("lymfeknopen") van hoofd en hals. Het doormaken van droes geeft een paard helaas geen levenslange bescherming. Droes geeft veel ongemak en heeft een sterk negatief effect op het welzijn van het paard.

Na infectie kunnen paarden abscessen ontwikkelen en problemen krijgen met ademen of slikken. Na het openen of doorbreken van de abscessen, waarbij pus vrijkomt, dat zeer besmettelijk is, verdwijnen de ziekteverschijnselen meestal snel. Tijdens de ziekte is een goede zorg noodzakelijk.

LET OP: Paarden die droes hebben gehad zonder complicaties kunnen de bacterie nog vier tot zes weken uitscheiden. De gewenste isolatieperiode op een bedrijf met droes is daarom zes weken na herstel van de laatste patiënt. Een nog groter risico kunnen 'dragerdieren' zijn. Deze paarden hebben in het verleden droes doorgemaakt, maar de bacterie is niet volledig uit hun lichaam verdwenen. Vaak blijven resten opgedroogde pus vol met bacteriën aanwezig in de luchtzakken. Deze dragerdieren vertonen doorgaans weinig of geen symptomen van droes, maar scheiden de bacterie wel met tussenpozen uit.

COMPLICATIES

- Verslagen droes.
- Morbus maculosus (= een bijkomende allergische reactie op de bacterie).
- Longontsteking.
- Luchtzakproblemen.
- Sterfte.

SYMPTOMEN

- Koorts.
- Gebrek aan eetlust.
- Zwellung van en abscessen in lymfeknopen.
- Geel snot uit de neus
- Verhoogde ademhalingsfrequentie.
- Benauwdheid.
- Verspreiding van de abscessen in het lichaam (verslagen droes).

VERSPREIDING

Droes wordt via direct contact (van paard op paard) of indirect contact (via handen, emmers of waterbakken) overgebracht. Meestal zorgen 'dragerdieren' voor droesbesmetting. Ontstekingsresten (met daarin de droesbacterie) kunnen in de luchtzakken achterblijven, waardoor het paard erg lang drager blijft en andere paarden kan besmetten. Een goede stalhygiëne kan de infectiedruk sterk verminderen.

NIET AANGIFTEPLICHTIG, MAAR NEEM UW VERANTWOORDELIJKHEID!

Droes is in Nederland geen aangifteplichtige ziekte. Van een paardeneigenaar wordt wel verwacht dat hij zijn verantwoordelijkheid neemt om te voorkomen dat de ziekte zich verder verspreidt. Wanneer er op een stal droes heerst laat paarden dan niet op wedstrijd of naar een andere stal gaan. Laat ook geen paarden op een bedrijf komen als een van de paarden droes heeft.

DIAGNOSE

De diagnose droes wordt gesteld op basis van de ziekteverschijnselen. Monstermateriaal zoals neusswabs, luchtzak spoelingen of abcesinhoud kunnen worden onderzocht op de aanwezigheid van *Streptococcus equi* subsp. *equi* om de diagnose te bevestigen.

BEHANDELING

Behandeling van droes is lastig. Besmette paarden dienen direct geïsoleerd te worden. In een zeer vroeg stadium kan droes behandeld worden met antibiotica. Meestal wordt de diagnose pas gesteld nadat zich abcessen hebben gevormd. Het is dan twijfelachtig of een behandeling met antibiotica nog effect heeft.

Laat de abcessen rijpen zodat deze doorbreken of geopend kunnen worden. Soms moeten deze nog dagelijks worden gespoeld. Pus en het spoelsel bevatten zeer veel bacteriën en zijn dus erg besmettelijk voor paarden. Ook kunnen ontstekingsremmers worden gegeven.

VERSLAGEN DROES

Bij verslagen droes verspreiden bacteriën zich via de lymfevaten of het bloedvatstelsel. Er kunnen dan, naast abcessen aan het hoofd, ook elders in het lichaam abcessen ontstaan. Dit kan zeer ernstige gevolgen hebben en leiden tot sterfte. Bij (vermoeden van) verslagen droes wordt er soms gedurende lange tijd antibiotica aan het paard toegediend.

LET OP: probeer het paard met aangepast voer, zoals slobber en gras, te laten eten.

(STAL) PROTOCOL

Paard/pony met verdenking van droes

STAP 1

Isolatie. De isolatie afstand dient minimaal 10 - 25 meter te zijn.

STAP 2

Bel de dierenarts.

- Laat de dierenarts controleren of het paard droes heeft.
- Houd het paard in isolatie totdat deze geheel vrij is van droessymptomen.

STAP 3

Breng de stal- of pensionhouder op de hoogte dat er droes heerst op stal en neem maatregelen om verspreiding tegen te gaan.

- Sluit de stal voor de aan- en afvoer van paarden.
- Informeer alle eigenaren en bezoekers over de uitbraak en de noodzaak van de maatregelen.
- Zorg voor een strikte naleving van alle isolatie- en hygiëne maatregelen.

STAP 4

Controleer en bekijkt alle paarden in de stal en deel de paarden op in drie groepen: rood, oranje en groen.

STAP 5

Hygiëne maatregelen.

Nadat de laatste klinische droesverschijnselen zijn waargenomen, dient het bedrijf nog vier tot zes weken gesloten te blijven voor andere paarden.

ROOD

- Hoog risico.
- Vertoont droes verschijnselen.
- Er is droes vastgesteld.
- Isoleer snel.

Wegens mogelijk dragerschap mogen paarden uit de rode groep pas vrij van droes verklaard worden nadat in een luchtzakspoeling of in drie neusswabs geen droes is aangetoond.

ORANJE

- Matig risico.
- Paard is in contact geweest met een besmet paard.
- Blijf deze groep monitoren. Wanneer u klinische droesverschijnselen signaleert, voegt u het paard onmiddellijk toe aan de rode groep.
- Temperatuur alle paarden twee keer per dag. Bij een lichaamstemperatuur boven de 38,5 °C verplaatst u het paard naar de rode groep.

GROEN

- Laag risico.
- Heeft geen contact gehad met paarden uit de rode of oranje groep.
- Blijf deze paarden monitoren. Wanneer er droesverschijnselen optreden, voegt u de desbetreffende paarden meteen toe aan de rode groep.

DROES, WAT NU?

PREVENTIE

Zorgvuldige hygiëne, grondige huishoudelijke reiniging met bijvoorbeeld Halamid® en goede droging van stal en omgeving is het allerbelangrijkste. Laat paarden niet “neuzen” met paarden van andere bedrijven. U kunt uw paard ook tegen droes laten vaccineren. Veulens kunnen vanaf 4 maanden gevaccineerd worden.

PREVENTIE VAN DROES DOOR VACCINATIE

- **Basisvaccinatie:**
 - Vaccineer paarden en veulens vanaf 4 maanden leeftijd twee maal met een interval van 4 weken in de bovenlip.
 - Vaccineer veulens twee maal met een interval van 4 weken vóór het spenen of na aankomst bij de opvang.
 - **Boostervaccinatie:**
 - Om de immuniteit op hoog-risicobedrijven te handhaven kunnen paarden elke drie maanden gehervaccineerd worden.
 - Op een bedrijf met een normaal risico: de paarden elke 6 maanden hervaccineren.
 - Bij een uitbraak blijft het dan mogelijk om de afweer met een enkele hervaccinatie weer op een hoog niveau te brengen.
 - **In geval van een uitbraak:**
 - Als er droesverschijnselen waargenomen worden in een gehervaccineerd koppel kunnen alle paarden meteen met een enkele vaccinatie gehervaccineerd worden. Deze hervaccinatie moet echter niet eerder dan 4 weken na afronden van de basisvaccinatie plaatsvinden. Indien er in een koppel niet eerder gevaccineerd is kan er direct gestart worden met een basisvaccinatie.
- Bependingen van vaccinatie:
- Geen enkel vaccin kan volledige bescherming garanderen tegen een infectieziekte.
 - Vaccineren tegen droes kan gepaard gaan met bijwerkingen zoals zwelling op de plaats van injectie en een temperatuursverhoging. Zie voor aanvullende informatie de bijsluiter.

TIP: vaccineer alle paarden in de koppel of in een stal (verlaging van de infectiedruk)

MANAGEMENT- ADVIEZEN VEULENS

- Veulens, jaarlingen en 2-jarigen scheiden van de volwassen paarden.
- Opfokgroepen:
 - Niet te groot (stabiele groepen).
 - Groepsindeling op basis van geslacht en leeftijd.
 - Eerste opvang in kleine groepjes.
 - Indien nodig: individuele stalling.
- Zorg voor een optimale gezondheid van de veulens en jaarlingen.
 - Voldoende beweging.
 - Goede voeding.
 - Ruime, frisse en droge stallen.
 - Goed veterinaire management (Influenza/tetanus en juist ontwormen).

WIST U DAT:

- De droesbacterie meerdere weken kan overleven in een vieze drinkbak of op andere vochtige plaatsen?
- Bij een bedrijf waar droes heerst geen paarden van buitenaf geaccepteerd mogen worden?
- Er dan ook geen paarden van andere bedrijven de stal mogen bezoeken?
- Wanneer paarden eenmaal dikke klieren hebben het het beste is om rustig af te wachten tot de abscessen doorbreken of zover gerijpt zijn dat ze geopend kunnen worden?
- Paarden uitsluitend met antibiotica behandeld kunnen worden in een vroeg stadium van de ziekte?
- 10% van de droespaarden verslagen droes krijgt?
- Paarden met verslagen droes zelden volledig herstellen?
- Wanneer er droes uitbreekt de zieke paarden direct geïsoleerd moeten worden en de rest van de paarden twee keer per dag getemperatuurdiene te worden?
- 1% van de droespaarden de ziekte niet overleeft?
- Droes geen aangifteplichtige ziekte is?

TIPS:

- Laat paarden tijdens wedstrijden niet drinken uit gezamenlijke waterbakken maar neem een eigen emmer mee en vul die met kraanwater.
- Gebruik voor elk paard aparte poets- en schoonmaakspullen. Houd harnachement, dekens en zadeldekjes gescheiden.
- Was altijd je handen tussen contactmomenten met verschillende paarden.
- Desinfecteer schoeisel nadat je op wedstrijd of in een andere stal bent geweest.
- Wanneer een paard droes heeft laat het dan verzorgen door een aparte verzorger.
- Wanneer er geen aparte verzorger aanwezig is, zorg er dan voor dat verzorgers aparte kleding dragen en gescheiden materialen gebruiken.
- Wanneer er op een bedrijf steeds opnieuw uitbraken van droes optreden ga dan serieus op zoek naar de 'dragerpaarden'.
- Laat paarden niet neuzen.
- Houd nieuwe paarden tenminste drie weken in quarantaine.
- Houd schriftelijke documentatie bij van alle paarden op stal maar ook van paarden die je stal bezoeken en verlaten.
- Zorg voor een goede hygiëne.